

en FASE
Familie, Arbeid, Sivilsamfunn og Erfaringer
november 2020
v.2

ERFARINGS- OG KUNNSKAPSDELING BLANT NYE INNVANDRERE

enFASE
Familie - Arbeid - Sivilsamfunn - Erfaringer

IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

SAMMENDRAG	4
INNLEDNING	6
BESKRIVELSE AV ENFASE	7
LIVSERFARINGSINTERVJUER: «THE HUMAN ASPECT»	8
BIBLIOTEK	9
FREMHEVET INFORMASJON	9
CHAT OG TELEFON	9
ERFARINGSMØTE	10
MATERIELL	10
FORBEREDELSE TIL MØTET	10
GJENNOMFØRING AV ERFARINGSMØTET	11
DIREKTE STRØMMINGER - DIGITALT ERFARINGSMØTE	12
OM SENDINGENE	12
INNHALDET I SENDINGENE	13
TILGJENGELIGHET – BLI KONTAKTET ELLER KONTAKT OSS!	14
KART OVER NETTSIDE	15
VEDLEGG: DE INTERVJUETE	16

Sammendrag

Hva er en enFASE?

enFASE er et nasjonalt integreringsprosjekt utviklet av Caritas Norge med støtte fra IMDi med mål om å øke kunnskap om det norske samfunnet og styrke kvalifisering for arbeid eller utdanning blant innvandrere. Caritas Norge ønsker å bidra til at etableringsfasen i Norge blir så bra som mulig slik at man er best mulig rustet for den neste fasen, aktivt ute i det norske samfunnet. Prosjektet skal fungerer som et supplement til allerede eksisterende kurs og opplæringsopplegg i introprogram, voksenopplæring og på asylmottak.

All verktøyene vi utvikler er tilgjengelig på www.enfase.no

Prosjektet baserer seg på erfaringsdeling og informasjon på morsmål. Det vil si at hovedinnholdet av det som kommuniserer ut fra enFASE er basert på erfaringer og fortellinger fra tidligere innvandrere om deres integreringsprosjekt i Norge. Relativt nye innvandrere skal få kunnskap om det norske samfunnet og motivasjon til å være en aktiv aktør i sin egen integreringsprosess ved å lytte til og diskutere erfaringer personer som har vært i en lignende fase har opparbeidet seg.

Målgruppa til enFASE er personer som er relativt nye i Norge som snakker språkene nevnt nedenfor.

Hvilke språk er enFASE tilgjengelig på?

EnFASE er tilgjengelig på arabisk, tigrinja, dari, tyrkisk somali og engelsk og informasjonen er fordelt under disse språkene.

Hvilke verktøy er utviklet i enFASE?

Filmintervjuer utviklet av The Human Aspect. Disse filmene er produsert for å dele kunnskap og skape refleksjon blant målgruppa om integreringsprosessen i Norge og hvordan man kan arbeide målrettet mot arbeidsmarkedet. Tidligere flyktninger forteller om sitt integreringsprosjekt og hva andre kan lære av deres erfaringer.

Bibliotek. Vi har produsert generell informasjon på nevnte språk om det norske samfunnet under temaene arbeid, utdanning og samfunn.

Chat og telefonveiledning. Målgruppa kan kontakte Caritas Norge og få veiledning i ulike problemstillinger med bakgrunn i Caritas Ressurscenter i Oslo.

Erfaringsmøter. I denne rapporten har vi skrevet om en metode for å arrangere språkhomogene grupper som kan se på filmene og diskutere disse i felleskap. Vi oppfordrer introduksjonsprogram, voksenopplæring og asylmottak til å arrangere slike møter og se filmene sammen.

Direkte strømminger (digitale erfaringsmøter). Under prosjektperioden vil det med jevne mellomrom holdes direktesendinger som går gjennom viktige tema for integrering mot arbeidsmarkedet på nevnte språk. Sendingene er basert på frivillige som forteller om sine erfaringer og vi vil vise klipp fra nevnte erfaringsfilmer og diskutere disse. Tiltaket er utviklet på bakgrunn av smittevern og vi ønsker at aktører på integreringsfeltet skal dele disse sendingene for målgruppa.

Samarbeid om enFASE?

Vi ønsker å nå ut til så mange personer i målgruppa som mulig. Da det for tiden er lav tilstrømming av nye innvandrere til Norge må prosjektet samarbeide tett med introduksjonsprogram, voksenopplæring og asylmottak over hele landet for å nå ut til flest mulig. Hvis vi ikke har kontaktet deg, ta kontakt med oss og snakk med prosjektleder Anders Stenersen om hvordan samarbeidet kan foregå. Tlf: 404 28 451 e-post: anders.stenersen@caritas.no

Hvis en mann faller fra tredje etasje, kommer folk til å hjelpe ham og spørre om han er ok. «Finn meg en som har falt fra tredje etasje, for det er bare han som kan vite hva jeg føler».

Kerim – tyrkisk ordtak

(sitat fra Kerims filmintervju)

Innledning

Å lære av andres erfaringer er sannsynligvis den eldste og vanligste form for kunnskapsdeling vi mennesker kjenner til. Vi har til alle tider fortalt historier for å gi videre den beste metoden for å løse gitte oppgaver. I dag har utdanningssystemet og andre myndigheter for lengst tatt over hovedoppgavene knyttet til læring. I mange tilfeller kan den sosiale distansen mellom en lærer og elevene være til fordel for læringsutbyttet. Når det gjelder integreringsarbeid kan imidlertid den sosiale distansen mellom de som skal lære og den som lærer bort gjøre budskapet vanskeligere. Viktige årsaker til dette kan være språk og kulturell bakgrunn.

I enFASE etterstreber vi læring basert på erfaringsdeling formidlet av personer som har vært i samme situasjon som tilhørerne. I tillegg til at språk og kulturell bakgrunn ligner, har de vært gjennom mye av de samme som de relativt nye innvandrerne som hører på skal gjennom. Denne rapporten sitt mål er å gi en utfyllende beskrivelse av prosjektet og hvordan målgruppa og ulike integreringsaktører i Norge kan benytte seg av verktøyene Caritas Norge har utviklet i enFASE.

Våren 2019 startet Caritas Norge opp det nasjonale prosjektet enFASE. Målet er å øke kunnskap om det norske samfunnet og styrke kvalifisering for arbeid eller utdanning blant innvandrere. enFASE henviser til at den utfordrende etableringsfasen i et nytt land er midlertidig og at man etter en stund vil bevege seg over i neste fase som en aktiv, norsk samfunnsborger. FASE er også en forkortelse for fire viktige grunnstener i prosjektet: familie, arbeid, sivilsamfunn og erfaringer. Caritas Norge ønsker å bidra til at denne etableringsfasen blir så bra som mulig slik at man er best mulig rustet for den neste fasen aktivt ute i det norske samfunnet. Prosjektet skal fungerer som et supplement til allerede eksisterende kurs og opplæringsopplegg på intro, i VO og på mottak.

Prosjektets kjerne er at relativt nye innvandrere skal få kunnskap om det norske samfunnet og motivasjon til å være en aktiv aktør i sin egen integreringsprosess ved å lytte til og diskutere erfaringer personer som har vært i en lignende fase har opparbeidet seg. Dette skal vi hovedsakelig oppnå ved hjelp av syv filmintervjuer. Intervjupersonene har bakgrunn fra Syria, Afghanistan, Eritrea, Tyrkia og Somalia. Intervjuene ligger på egne språksider på nettsiden på www.enfase.no. På nettsiden har målgruppa anledning til å utforske tilpasset informasjon vi har utviklet på deres morsmål.

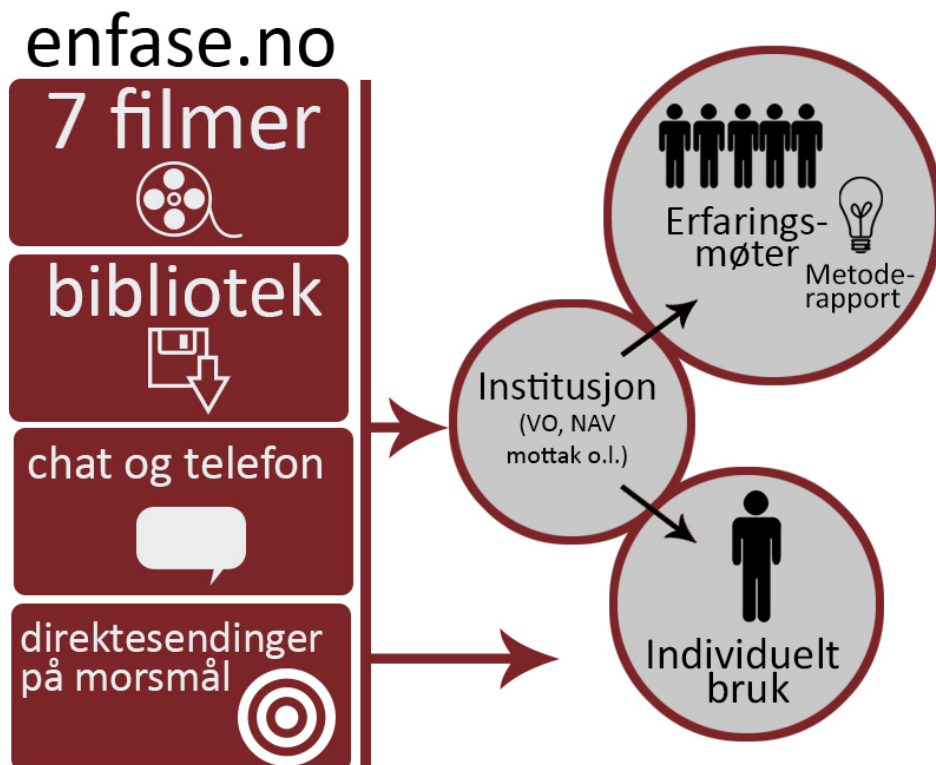
En viktig del av dette er å legge til rette for at aktører på integreringsfeltet kan arrangere «erfaringsmøter». På grunn av smittevern har vi midlertidig tonet denne delen av prosjektet ned. Et erfaringsmøte handler om å organisere mindre grupper som ser på et filmintervju og gjør seg refleksjoner om innholdet i felleskap. I denne rapporten har vi skrevet ned en detaljert metodikk for gjennomføringen av disse møtene. Metodikken er basert på et forprosjekt gjennomført av Caritas Norge i mai og juni 2019 i samarbeid med to asylmottak på østlandsområdet.

For å videreføre erfaringsmøtene til en smittefri plattform har vi utviklet digitale erfaringsmøter på Youtube. Dette er et tilgjengelig og styrkende verktøy for målgruppa. Sammen med frivillige med erfaring fra den norske integreringsprosessen som har relevant språk- og kulturbakgrunn sender vi samtaler direkte på Youtube. Viktige temaer er i tråd med prosjektets hovedmål: informasjon om det norske samfunnet, sosialt nettverk, frivillighet, jobb og utdanning. Vi ønsker å skape interaksjon med tilhørerne gjennom kommentarer og spørsmål direkte i chatten.

Caritas har opparbeidet seg flere års erfaringer med å gjennomføre integreringsfremmende aktiviteter for innvandrere. Vi kjenner godt til hverdagen for nye innvandrere, som ofte er svært hektisk med et press for å lykkes og bli selvforsørgende. Vi håper at aktører på integreringsfeltet vil se verdien av å formidle prosjektet til sine deltagere, elever eller beboere, og ønsker å legge til rette for dialog og refleksjon med tanke på hver enkelt sin fremtid som arbeidstaker eller student i det norske samfunnet.

Beskrivelse av enFASE

Prosjektet har nasjonal utstrekning fordi alle verktøyene vi utvikler er tilgjengelig på nettsiden som kan brukes over hele landet. Vårt ønske er at målgruppa - relativt nyankomne innvandrere som snakker arabisk, tyrkisk, tigrinja, dari og somali - skal bruke nettsiden, gjerne etter oppfordring fra veiledere i introduksjonsprogrammet, lærere på voksenopplæringen, ansatte på asylmottak og lignende. Prosjektet skal bidra til å øke kunnskap om det norske samfunnet og styrke kvalifisering for arbeid eller utdanning blant målgruppa. Vi mener den type kunnskaps- og erfaringsdeling som prosjektet baserer seg på vil bidra til å heve integreringsarbeidet fordi viktig informasjon blir satt inn i en kontekst man kan relatere seg til. Under er en illustrasjon av hvordan prosjektet er bygget opp.

De to røde pilene viser at man kan bli introdusert for og bruke nettsiden på to måter. En kombinasjon av dette vil gi mest utbytte for den enkelte.

For det første kan man bli henvist til bruk av nettsiden gjennom nevnte institusjoner. Målgruppa kan i slike tilfeller benytte seg av nettsiden i samråd med aktører på integreringsfeltet som kan legge til rette for erfaringsmøter og visning av våre direktesendinger. Om ønskelig kan enfase.no brukes i forbindelse med undervisning og personer med lave digitale ferdigheter kan få bistand til å bruke nettsiden.

For det andre kan målgruppa selv besøke nettsiden på ønsket språk og bruke den slik de selv ønsker. De har da mulighet til å se filmene i sitt tempo, se direktesendinger i opptak og granske informasjonen i biblioteket som passer dem. Nettsiden er tilpasset til bruk på både mobil, nettbrett og pc. Så lenge man har internett tilgjengelig er det mulig å ta i bruk alle funksjonene på nettsiden uten støtte fra institusjoner. Tilgjengelig og ryddig, oversiktlig informasjon på beboerens morsmål bidrar til at personen som benytter seg av nettsiden skal få god oversikt over hva vi formidler og dermed enkel tilgjengelig kunnskap om det norske samfunnet. I alle tilfeller kan brukere av nettsiden ta kontakt med Caritas og få veiledning etter eget ønske.

Livserfaringsintervjuer: «The Human Aspect»

I samarbeid med Caritas Norge har «The Human Aspect» (heretter THA) produsert syv filmer som kan beskrives som livserfaringsintervjuer. I oppstarten av prosjektet har Caritas funnet personer med relevant bakgrunn som har latt seg intervju av THA sine dyktige intervjuere, og de har gitt oss gjenkjennelige og inspirerende livshistorier.

THE
Human
ASPECT

Filmene er laget etter THA sin metodikk, med et særskilt fokus på arbeid og integrering. De har tidligere samarbeidet med «UNICEF» om tematikken unge afghanere på mottak, og organisasjonen «Født Fri» med tematikken negativ sosial kontroll – for å nevne noe. Caritas Norge samarbeider med THA i dette prosjektet fordi deres tilnærming til sosiale og individuelle utfordringer gjennom erfaringsdeling og historiefortelling er en verdifull måte å inspirere til handling og økt kunnskap hos målgruppen. På sine nettsider skriver THA:

Have you ever thought about the knowledge you gained after you overcame your toughest challenge? This could be exactly what another person, maybe ten, maybe fifty or even one hundred people could need to take their first step out of the same life challenge.

I denne sammenhengen er den store livsutfordringen å etablere seg i jobb eller ta utdanning som ny i Norge, uten særlig nettverk eller kulturell kompetanse. Her ligger det mye taus kunnskap som er vanskelig å lære av ordinære informasjonsmøter og på introduksjonsprogrammet. Ved å se på filmene skal beboere på mottak få hjelp til å overkomme disse livsutfordringene. De får muligheten til å lære, og ta til seg tips og råd som fortelles på en engasjerende måte basert på opplevelser. Psykiater og universitetslektor Kristine Bergem sa følgende om metodikken til THA (oversatt fra engelsk av Caritas):

Når vi går gjennom vanskelige tider er det vanlig å tro at en er alene med utfordringen og situasjonen. Skammen ved ikke å mestre sin tilværelse eller mangel på håp om å finne hjelp, kan få folk til holde sine smerter og problemer for seg selv i lang tid. Da oppleves situasjonen ofte som enda verre. Gjennom å høre andre menneskers gjenkjennelige historier, kan en plutselig se at det er andre i samme kamp. Når disse historiene også viser at det er håp om at livet kan bli bedre, er det en reell sjanse for at det bidrar til en endring.

I denne sammenheng kan endringen bety at beboerne på mottak blir motivert til å gjøre noe for sitt eget integreringsprosjekt i Norge når de bor på mottak, i tillegg til at de får konkret kunnskap om hva de kan gjøre. De gjenkjennelige historiene er ikke bare fortellinger om at andre har klart det, men også hvordan de gjort det.

Filmene er strukturert etter tre spørsmål:

- Hva har vært din tøffeste livsutfordring?
- Hvordan overkom du denne livsutfordringen?
- Hva har du lært?

Bibliotek

For å støtte opp om det som blir sagt i filmene med tilgjengelig kunnskap og råd har vi utviklet et bibliotek på de fem språkene der man kan lese mer om viktige aspekter rundt integrering i Norge. Vi har også opprettet en egen side for engelsk. Informasjonen er strukturert i et forsøk på å presentere innholdet på en logisk, intuitiv og kronologisk måte. Vi har sortert innholdet slik:

1. Arbeid

1. Generelt
2. Lovlig opphold
3. Godkjenne utdanning
4. Språk
5. Nettverk og kompetanse
6. Søke jobb

2. Utdanning

1. Generelt
2. Lovlig opphold
3. Godkjenning av utdanning

4. Språk
5. Generell studiekompetanse
6. Søke opptak

3. Samfunn

1. Norske verdier og styreform
2. Bosetting og introduksjonsprogrammet
3. Familieinnvandring
4. Norskopplæring
5. Frivillighet
6. Helse

Mengden mulig informasjon til et slikt bibliotek er nesten grenseløst. Vi må finne den ideelle balansen mellom konkret, praktisk informasjon og å dekke de viktigste temaene knyttet til å integrere seg i det norske samfunnet. Vi setter stor pris på tilbakemeldinger angående informasjon som bør med eller tas vekk.

Fremhevet informasjon

Under alle filmene på nettsiden har vi plassert fire «informasjonsbokser» med informasjon som er hentet fra det personen forteller om i filmen. Dette skal være en snarvei til viktig informasjon. De som ønsker det kan fortsette å lese i biblioteket, og hvis en ikke ønsker det har noe viktig informasjon blitt formidlet likevel.

Chat og telefon

Om brukeren på nettsiden har spørsmål om det som blir sagt i filmene eller om det som står skrevet i biblioteket har de anledning til å chatte, skrive mail eller ringe til frivillige erfaringskonsulenter tilknyttet Caritas Ressurssenter. Erfaringskonsulentene skal kunne skrive og snakke arabisk, tyrkisk, tigrinja, dari eller somali. Disse kjenner godt til mange utfordringer man møter som ny i Norge fordi de selv har denne bakgrunnen. Når det gjelder den faglige kvaliteten på veiledningen vil erfaringskonsulentene få opplæring i likhet med alle veilederne på senteret, i tillegg til at de vil kunne støtte seg på kompetansen Caritas Ressurssenter allerede besitter når det gjelder veiledning av innvandrere.

Erfaringsmøte

Et erfaringsmøte handler om å legge til rette for at målgruppa kan diskutere det som blir sagt i erfaringsfilmene og sammenligne det opp mot egne planer og muligheter. Integrering er noe sosialt som handler om kommunikasjon og kontakt med andre. Dersom det settes sammen språkhomogene grupper som kan diskutere veien mot arbeid, involvering i sivilsamfunnet, viktigheten av norsk språk og arenaer man kan bruke det på, oppnår man at det tenkes høyt og reflekteres om viktige elementer i et vellykket integreringsprosjekt. Målgruppa kan bli mer bevisst sine muligheter og få en erfaringsbasert tilnærming til muligheter som kan være kjedelig å lese om på papiret.

Vi ønsker gjennom denne rapporten å legge til rette for at samarbeidsaktører kan arrangere erfaringsmøter for målgruppa. Vi har våren 2019 gjennomført Caritas et forprosjekt på Hobøl asylmottak og Hvalsmoen transittmottak for å teste hvordan erfaringsmøter best gjennomføres for språkhomogene grupper. Resultatet av kartleggingen foreligger her.

Vi beskriver her en metode for hvordan man kan gjennomføre erfaringsmøte for sine deltagere/elever/beboere. Selv om gjennomgangen under er detaljert er denne veiledende, og møtene bør arrangeres i tråd med passende kontekst.

Materiell

Hvilket utstyr er viktig å ha på plass før man gjennomfører møtet:

- **Stor skjerm.** For å vise filmene trenger man en stor TV-skjerm eller en prosjektor med lerret. Det er viktig å ha litt størrelse på videointervjuet fordi man bør kunne lese undertekstene.
- **Høytalere.** Det er viktig at man kan høre hva som blir sagt. Lyd fra en laptop eller høytaleren på en prosjektor gjør det krevende å følge med, så en ekstern høytaler eller en tv-høytaler er å foretrekke.
- **Penn og papir.** Deltagerne bør kunne notere når de diskuterer i grupper, og om de ønsker det underveis i videointervjuet. Legg derfor gjerne frem penn og papir.
- **Internett-tilkobling.** For å se videoen uten for mye avbrytelser (fordi videoen laster) bør det være grei internetttilkobling. Hvis nettet er dårlig, kan man redusere bildekvaliteten på videoen.

Forberedelser til møtet

- Smittevern i denne sammenheng er selvfølgelig helt sentralt og Caritas oppfordrer alle samarbeidsaktører til å overholde gjeldende smittevernregler med tanke på gruppestørrelser, avstand og hygiene. Dersom det ikke er mulig å følge smittevernreglene oppfordrer vi til heller å basere seg på våre direktesendinger på Youtube som er et tiltak vi har opprettet på bakgrunn av å ha et trygt alternativ til erfaringsmøtene.
- Ideell gruppestørrelse er mellom omtrent seks og 14 personer. Er gruppa for stor vil det være vanskeligere å ha en inkluderende plenumsdiskusjon og hver enkelt vil få mindre utbytte av å delta i gruppa.
- Sett opp rommet slik at flest mulig er i nærheten av skjermen, samtidig som de kan se hverandre og jobbe i grupper. En hestekoformasjon fungerte godt under forprosjektet. Sett gjerne frem bord foran stolene slik at deltagerne har noe å hardt å legge arket på når de skriver.
- Tenk gjennom hvordan man skal sørge for god kommunikasjon. Bruk helst språkkompetansen tilgjengelig om samtalen ikke går på norsk. Det viktigste er å legge til rette for at tilhørerne kan snakke med hverandre, men det er erfaringsvis nyttig en person som kan modere samtalen og lede erfaringsmøtet.
- Sett opp filmen slik at det bare er å trykke play når erfaringsmøte er i gang.

Gjennomføring av erfaringsmøtet

Møtet har vi delt inn i fire deler. Hver del er viktig for å stimulere deltagerne til refleksjon i felleskap. Verdien av møtet skapes i samhandlingen mellom deltagerne når de snakker om det de har hørt i filmen.

1. Innledning

Vår erfaring er at deltagerne kan ha problemer med å forstå hva som er formålet med møtet. Derfor er en treffende introduksjon viktig for å bidra til at deltagerne har riktige forventninger og den rette innstillingen fra starten av. Følgende introduksjon til erfaringsmøte kan brukes:

Velkomment til dette møte om erfaringer fra andre innvandrere til Norge. Det er mange som har vært nye i Norge før dere, og man kan lære mye av andre sine livserfaringer i en annerledes livsfase. Vi skal om litt vise et filmintervju fra en som tidligere har bodd på asylmottak og deltatt på introduksjonsprogrammet som kommer fra [Syria/Tyrkia/Somalia/Eritra], og lytte til hva denne personen har gjort for å delta i det norske samfunnet. Alle filmene ligger på en nettside kalt www.enfase.no – nettsiden er på [arabisk, tyrkisk, tigrinja, somali] norsk og engelsk. Der kan dere lese mer om filmene og lære mer om det norske samfunnet. På nettsiden kan man også ta kontakt med frivillige i Caritas som har fått jobb og utdanning i det norske samfunnet og snakke om ulike problemstillinger.

2. Gruppearbeid før filmvisning

Del deltagerne inn i grupper på to eller tre avhengig av hvor mange som deltar. Gi dem følgende oppgave: Hva er de to viktigste tingene du kan gjøre for å få jobb i Norge?

Før vi viser filmen vil vi at dere skal gå i grupper på to eller tre og snakke om hva dere mener er noe av det viktigste man må gjøre for å få jobb i Norge. Skriv ned to eller tre viktige punkter på arket.

La deltagerne snakke sammen og skrive ned to-tre ting på 3 til 5 minutter. Det er selvsagt mange ting man kan skrive her, men fokuser på at gruppene skal skrive det de mener er viktigst. Målet med dette er at de skal reflektere over valg man tar i sin integreringsprosess før man ser filmen, for så å bli presentert for erfaringene til personen i filmen. Etter at tildelt tid er brukt opp, presenterer hver gruppe det de har skrevet ned i plenum. Skriv gjerne ned underveis og oppsummer kort til slutt.

3. Filmvisning

Be deltagerne om å tenke på det man har skrevet ned under visning av filmen.

Forteller personen på filmen om noe av det dere har skrevet ned?

Vis filmen.

4. Gruppearbeid etter filmvisning

Etter visning av filmen starter den viktigste diskusjonsdelen. De samme gruppene skal snakke sammen om hva som appellerte til dem i filmen. Be gruppene bli enige om de to viktigste eller mest relevante tingene som blir snakket om for å få seg jobb i Norge. Etter 5-10 minutters gruppearbeid presenterer hver gruppe det de har kommet frem til. Her ønsker vi å skape en arena der man kan snakke høyt om erfaringer og tanker rundt integrering i Norge. Samtalen blir bedre med ordstyring og spørsmål fra den som leder erfaringsmøtet.

Dersom deltakere har mange individuelle spørsmål som det ikke er tid til å besvare under gruppearbeidet, kan den som leder erfaringsmøtet henvise til nettsiden og chattjenesten på www.enfase.no

«Tenk positivt»

En problemstilling vi møtte på under forprosjektet på asylmottaket var at deltagerne kunne havne i en negativ spiral under diskusjonene. Hvis praten i plenum bare handler om det man ikke kan få til på grunn av ytre forhold man selv ikke har kontroll over - for eksempel boforhold eller geografi – får ingen utbytte av seansen. En ansatt på et asylmottak sa dette om viktigheten av gruppeoppgavene:

På grunn av situasjonen beboerne er i, møter man ofte en sårbar gruppe. Jeg tenker at man må prøve å få motivasjonen opp i møtene. Få de til å innse at: «Ja, men vi kommer jo ikke til å være på mottaket for alltid, en dag blir ting annerledes. Disse utfordringene er over en dag.» Prøve å få en positiv diskusjon kanskje litt på starten av møtet. Jeg syntes det er fint å sette dem ut i grupper, kanskje litt fra starten, så man ikke går rett på filmen.

Hvis en sterk personlighet får muligheten til å sette tonen i rommet kan alt som blir sagt vris til noe håpløst og negativt. Ved å dele deltagerne inn i grupper før og etter filmen blir de kritiske stemmene mindre dominerende. Ved å løfte frem oppholdet på mottaket som en midlertidig fase kan man inspirere til å bruke tiden sin her og nå til noe konstruktivt for fremtiden. Dersom erfaringsmøtet arrangeres i forbindelse med introduksjonsprogrammet eller på voksenopplæringen er kanskje utfordringene rundt negativitet mindre.

Direkte strømminger - Digitalt erfaringsmøte

For å øke tilgjengeligheten og læringsutbyttet for målgruppa har Caritas utviklet et smittevernvennlig tiltak med samme grunntanke som erfaringsmøtene. Hovedpoenget er fortsatt å påvirke målgruppa til å reflektere over valg andre har tatt i sitt integreringsprosjekt i Norge og lære av disse erfaringer. Vi har opprettet en «[kanal](#)» på Youtube der vi i den ordinære prosjektperioden vil etterstrebe å ha én sending i uka på et av de fem språkene. Målgruppa er den samme som på prosjektet for øvrig: relativt nyankomne innvandrere som snakker arabisk, tyrkisk, tigrinja, somali eller dari (avhengig av hvilket språk sendingen er på). Dersom man allerede er godt integrert i det norske samfunnet kan sendingene oppleves som mindre verdifulle fordi mye av informasjonen vi fokuserer på og dialogen vi forsøker å skape er på et grunnleggende nivå. Imidlertid vil sendingen kunne utvikle seg om man stiller spørsmål for å belyse ting vi kanskje ikke snakker om.

Om sendingene

- Sendingene er direkte, med mulighet for å se i opptak i en viss tidsperiode etter direktesendingen. Det er aldri mulig å planlegge sendingene fullstendig fordi det er direkte og man ikke helt vet hva som vil bli sagt og hvordan de frivillige vil håndtere situasjonen foran kamera. Chatten og mulig spørsmål og kommentarer vil også bidra til å forme sendingen i ulike retninger. Vi ønsker at hver enkelt sending skal være relativt fri og uformell, forstått på den måten at vi aldri skal lese opp et manus. Samtidig vil vi ramme det inn basert på temaene nedenfor.
- Hovedspråket på sendingene er arabisk, tyrkisk, tigrinja, somali eller dari. Dersom én frivillig (ikke to, som er ideelt) med kultur- og språkkompetanse deltar vil vedkommende også tolke fra norsk til det aktuelle språket. Dersom to frivillige deltar vil disse ha en dialog på det aktuelle språket.
- Sendingene vil vare i omtrent 40 minutter. Det er viktig at varigheten ikke bidrar til at seerne mister konsentrasjonen eller interessen.
- Det legges til rette for at seerne kan kommentere og stille spørsmål underveis på chatten integrert i Youtube. Dette er svært enkelt, og enten man følger sendingen på datamaskin eller

smarttelefon er selve chatvinduet enkelt tilgjengelig. Dialog er et viktig prinsipp i erfaringsmøtene.

- På hvert språk har vi 3-4 deler som sendes ukentlig etter hverandre (en del hver uke).

Innholdet i sendingene

Vi har allerede arrangert en rekke digitale erfaringsmøter og har fått anledning til å prøve å feile for å komme frem til en god plan for sendingene. Tematikken for sendingene kan bli adressert på to måter: For det første vil vi spille av deler av de allerede produserte erfaringsfilmene for å belyse ulike aspekter ved integreringsprosessen relatert til tematikken for sendingen – for så å diskutere det som blir tatt opp i filmen. For det andre vil frivillige vi har rekruttert til sendingene kunne snakke om sine erfaringer med integrering i Norge innenfor aktuell tematikk.

Første sending: Å være ny i Norge.

For mange nye innvandrere, spesielt for de med flyktningbakgrunn, kan det være tungt å erkjenne at man må «starte på nytt» på flere områder i livet. Man bør ofte ta utdanning i Norge og man må søke jobber i et system man ikke kan så mye om. Man må bygge sitt sosiale nettverk opp fra bunn og man må lære seg et nytt språk. Dessuten kan det norske samfunnet virke fremmed, og barrieren for å få innpass kan virke høy. Vi vil snakke om utenforskapet og hvordan man kan og bør ta stegene mot majoritetssamfunnet.

Andre sending: Sosialt nettverk, frivillighet og språk.

Nøkkelen for å lykkes på de fleste arenaer med sitt integreringsprosjekt er å utvide sitt sosiale nettverk. Mange synes det er vanskelig å bli kjent med lokalbefolkningen, og man strever med å skaffe seg «innpass». Frivillig arbeid er en naturlig arena for å skaffe seg viktige erfaringer om arbeidslivet og det norske samfunnet og øke sitt sosiale nettverk. Man kan også skaffe seg referanser og attester til bruk i jobbsøking eller leilighetsjakt, i tillegg til at det er en god arena for å lære seg norsk. Dersom vi kjører en rekke på fire sendinger er det denne sendingen som vil bli utvidet ved at vi har en egen sending om viktigheten av norsk språk.

Tredje sending: Steg mot arbeid og utdanning.

Å høre om det norske arbeidslivet på sitt morsmål fra en person som er aktivt deltagende i det norske arbeidslivet kan være verdifullt. Siste sending binder trådene sammen fra de andre sendingene og fokuserer utelukkende på deltagelse i norsk arbeidsliv og utdanning. Den frivillige som deltar i sendingen med sine erfaringer skal være godt integrert i det norske arbeidslivet eller med mye erfaring fra norske utdanningsinstitusjoner.

Tilgjengelighet – bli kontaktet eller kontakt oss!

Det er en viktig del av prosjektet å spre direktesendingene til målgruppa. Derfor samarbeider vi tett med mange ulike aktører på integreringsfeltet. Vi er opptatt av at sendingene blir delt og brukt i første linje, blant annet av lærere i VO og veiledere på NAV og av informasjonsansvarlige på asylmottak. Derfor sender vi ut mye informasjon om planlagte sendinger, og vi bruker også sosiale medier for å gi informasjon. Dersom du representerer en aktør på integreringsfeltet som ikke har et samarbeid med oss fra før anbefaler vi at dere tar kontakt med oss for å få mer informasjon om prosjektet og avklare hvordan et samarbeid mellom dere og Caritas Norge ved enFASE kunne foregått. Prosjektleder Anders Stenersen kan kontaktes, eller man kan bruke prosjektets øvrige kommunikasjonskanaler.

Anders Stenersen

e-post: anders.stenersen@caritas.no

Tlf: 404 28 451

Nettsiden

www.enfase.no

enFASE på Facebook

<https://www.facebook.com/enfasenorge>

Youtube-kanal

<https://www.youtube.com/channel/UCQP8rjJ8MAGvHVrzBxhCrvA>

Organisasjonsepost

caritas@caritas.no

Kart over nettside

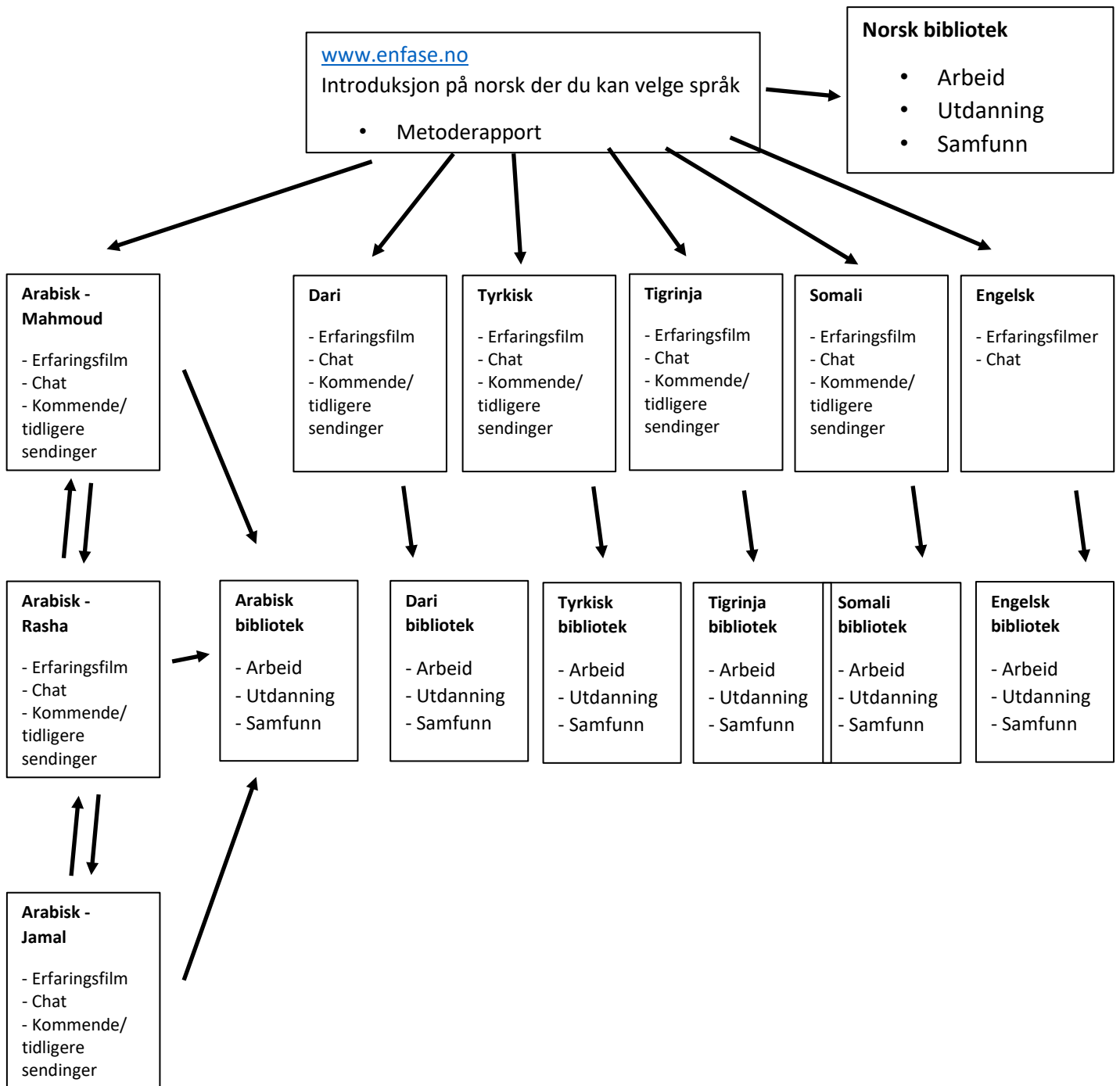

FOTO: Herman Ekendahl-Dreyer

Vedlegg: De intervjuede

Mahmoud fra Syria

Mahmoud forteller om den store omveltningen han opplevde ved å komme til Norge og bo på asylmottak med folk fra en rekke fremmede kulturer. Han forteller om sin vei inn i det norske samfunnet med vekt på hans erfaringer fra frivillig arbeid. Mahmoud er glad i naturen og råder alle til å bruke skog og mark.

Rasha fra Syria

Rasha flyktet fra Syria til flere land før hun til slutt endte opp i Norge. Hun likte ikke tanken på at man måtte «starte på nytt», hun ønsket å bruke erfaringene hun allerede hadde i Norge. Gjennom deltagelse i frivillig arbeid ble hun ansatt i Røde Kors og lærte seg raskt verdien av å lære seg det norske språket og bygge sosialt netterk.

Jamal fra Syria

Jamal hadde en vanskelig tid på asylmottak og syntes det norske samfunnet var krevende å få innpass i. Etter en periode oppdaget han alle mulighetene i det lokale sivilsamfunnet og han tok kontakt med mennesker for å øve på det norske språket. Hans råd er: vær en papegøye! Jamal forteller om at han fikk en spennende og relevant jobb gjennom praksisordningen slik at han fikk muligheten til å utvikle seg videre.

Eden fra Eritrea

Eden kom til Norge helt alene som voksen. Hun forteller om den vanskelige tiden på asylmottak og hvordan hun fikk mer erfaring om norsk kultur og det norske samfunnet gjennom frivillig arbeid. Hun forteller om hvor viktig det er å være aktiv og hva hun gjorde for å få lære seg norsk.

Kerim fra Tyrkia

Kerim forteller sin historie om hvorfor han måtte søke asyl fra Tyrkia og hva han gjorde i Norge for å føle at han var en fullverdig del av samfunnet. Kerim legger stor vekt på viktigheten av å lære språk tidlig. Han fikk seg flere hobbyer som gjorde at han utvidet sitt nettverk raskt. I dag jobber han blant annet med språk- og kulturfestivalen i Trondheim.

Motaleb fra Afghanistan

Motaleb forteller om hvordan han opplevde ensomhet på asylmottak, og viktigheten av å ikke isolere seg på rommet sitt. Motaleb fikk jobb som lærer etter å ha godkjent utdannelsen sin hos NOKUT, og han er opptatt av viktigheten av å bygge et nettverk og snakke norsk.

Videointervjuene er på følgende språk:

- Mahmoud: Arabisk tale – teksten på norsk
- Rasha: arabisk tale – teksten på engelsk
- Jamal: arabisk tale – teksten på engelsk
- Eden: Tigrinja tale – teksten på engelsk
- Kerim: Engelsk tale – teksten på tyrkisk
- Motaleb: Norsk tale – teksten på dari

Beboere på mottak ser ikke hva som kommer etterpå. Men hvis man lytter til en person med samme hjemland, i samme situasjon, og som i dag snakker om integrering, nettverk og hva han har gjort. Hvis de lytter til en som forteller om Norge, om framtida og hvordan han fikk jobb. Så jeg syntes det er veldig viktig informasjon, og beboerne vil ha informasjon fra Norge. Fordi slike filmer gir håp. Det gir motivasjon til dem som på mottak. Alle har en drøm om framtida, men det er vanskelig å se forbi mottaket når man bor der. På filmene ser man ut i samfunnet, man ser frivillig arbeid. Det er ting som man ikke har peiling på fra før. Og da tenker man å bruke den informasjonen.

Bashir – Koordinator, Hvalsmoen Transittmottak